

**Sayın Başkan,
Değerli Meclis Üyeleri,
Meslek Komitesi Başkanları,
OSB Başkanları,
Değerli Basın Mensupları...**

Ocak ayı Meclis Toplantımıza hoş geldiniz diyor ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçen Meclis Toplantımızdan bugüne yine terör saldırılarıyla sarsıldık.

Yeni yıla girerken İstanbul'da ve ardından İzmir'de, geçtiğimiz pazartesi de Diyarbakır'da gerçekleşen tüm bu saldırıları şiddetle kınadığımızı tekrar belirterek sözlerime başlıyorum.

Değerli Üyeler,

2016 yılını geride bıraktık.

Hemen hemen takip ettiğimiz tüm göstergeler tamamlandı. Şimdi kısaca ekonomik değerlendirmeye geçmek istiyorum.

Aralık ayında; (dış ticaret)

İhracat → 12,8 milyar dolar (+ % 9,1)

İthalat → 18,4 milyar dolar (+ % 2,2)

Yılın tamamına baktığımızda;

İhracat → 142,6 milyar dolar (- % 1) (OVP → 143,1 milyar dolar)

İthalat → 198,6 milyar dolar (- % 4,2) (OVP → 198,0 milyar dolar)

Buradan Orta Vadeli Programdan çok sapmadığımızı görüyoruz.

2016 yılında ihracatta en büyük pazarımız yine AB ve Avrupa ülkeleri.

Komşumuz ülkelerdeki olumsuzlukların kısa vadede çözüme kavuşma ihtimalini düşük tutarsak, 2017 için de AB, en önemli pazarımız olmaya devam edecek.

GB'nin güncellenmesi süreci ile, ticaretimizi daha da artırabilme fırsatımız var.

Ekonomi Bakanlığının etki analizine göre; Gümrük Birliği'nin güncellenmesi ile ilgili dört alternatif var.

Bu dört alternatiften ikincisi olan; Gümrük Birliği'nin tarım, hizmetler ve kamu alımları dahil tam anlamda güncellenmesi ile her yıl;

*ihracatın artış hızında yüzde 24,5 ve

*ithalatın artış hızında ise yüzde 23 bir artış yaşanacağı bekleniyor.

*Ayrıca 2030'a gelindiğinde Türkiye'nin büyümesinde, yıllık yüzde 2'lik ek bir artış sağlanacak.

Bunlara ilave olarak; 2017'de eğer Suriye'de barış olur, İran, Suriye ve Irak pazarları bize açılırsa, ortalama aylık 13 milyar dolarlık ihracatımız, iki yılda aylık bazda 20 milyar dolara çıkabilir.

2023'de de; 500 milyar dolarlık ihracat hedefi yakalanabilir.

İthalat tarafında ise;

2016 yılında enerji fiyatlarının düşmesi ile en fazla enerji ithalatımız azaldı.

Enerji ithalatı 37,8 milyar dolardan 27,1 milyar dolara indi. Azalma yüzde 28 düzeyinde oldu.

Dış ticaret açığının gerilemesine en büyük katkı buradan geldi.

Ancak OPEC'in toplanarak petrol fiyatlarına müdahale etmesi ile, 2017 yılında petrol fiyatlarının 55-60 dolar aralığında seyredeceğini bekliyoruz.

Bu artış, içinde bulunduğumuz yılda ithalatı artırabilir.

İlimiz verilerine baktığımızda Aralık ayında;

İhracat → 2,2 milyar dolar (+ % 52,6)

İthalat → 3,9 milyar dolar (+ % 5,2)

Aralık ayında Türkiye ihracatının altıda biri ilimizden gerçekleşti. Elektrik kesintileri bile hızımızı kesmedi.

Yılın tamamına baktığımızda;

İhracat → 18,2 milyar dolar (+ %8,3)

İthalat → 40,7 milyar dolar (- % 5,1)

2016 yılında; 59 milyar dolarlık dış ticaret hacmi ile de ülkemiz dış ticaretine yüzde 17,3 katkı verdik. Geçen yıldan 0,3 puan fazla oldu.

İhracatın yüzde 12,9'unu, ithalatın yüzde 21'ini karşıladık.

Geçen yıla göre ülkemiz ithalatına verdiğimiz katkı değişmezken, ihracata olan katkımız 1,1 puan arttı.

İhracat şampiyonu otomotiv sanayi oldu. Kocaeli otomotiv ve yan sanayinin toplam ilimiz ihracatındaki payı yüzde 46 seviyesinde gerçekleşti.

Diğer taraftan kimya sanayi yüzde 29 pay ile ikinci sırada yer aldı.

İhracata katkı veren tüm firmalarımızı kutluyorum.

Tabii tüm bu süreçte döviz kurundaki gelişmelerin etkisini göz ardı edemeyiz.

Dolar maliyet baskısı yaratıyor. Üreticilerde sıkıntı var.

Eylül ayında ortalama 3 TL olan dolar, bugün 3,8'e geldi.

Doların TL karşısındaki değerinin cevabı;

- *bugünkü konjonktüre,
- *kısa-orta-uzun vadeli ekonomik hedeflerine,
- *tercih edilen maliye ve para politikalarına,
- *siyasi ve bürokratik duruma,
- *MB kararlarına ilişkin güven ve beklentilere,
- *halkın TL'ye ve dövize karşı talep tutumuna,
- *ekonomik, politik veya askeri kriz kaygılarına ve
- *tırnak içinde bir ülkenin parasına karşı değer düşürücü hamlelere bağlı.

Görüldüğü gibi; çok göreceli bir kavramı konuşuyoruz.

Aslında buradan çıkaracağımız sonuç, dolar hangi seviyelerde olursa Türkiye ekonomisinin hedefleri açısından makuldür?

Bizim makul gördüğümüz seviyenin aşırı üzerinde veya altında kalıyor ise, bu durumda ilgili politikalarda değişiklikler gündeme gelebilecektir.

Daha spesifik konuşursak, konuyu birçok faktörden sadece üç faktöre indirebiliriz:

*Döviz, faiz ve enflasyon arasındaki münferit hareketler ve her birinin bir diğeri ile ilişkisi

Bu çerçevede sadece yılbaşından bugüne referans tahvil faiz oranları artarken, doların TL'ye karşı değeri yüzde 10 düzeyinde artmıştır.

Enflasyon açısından bakarsak; henüz doların etkisi yansımadı. Biliyorsunuz yıllık enflasyon yüzde 8,5'dayız.

Şu anda, dolar öyle bir seviyeye geldi ki, geçmişte tüm konuştuğumuz gecikmiş enflasyon etkilerini dahi absorbe etmiş seviyede. (Geçmişte dolar aslında daha değerli olmalı dediğimiz seviyeleri aştı)

Bu manada bakılırsa REK'in zaten 90'lara doğru gelmiş olması ve TL'de normal alım gücüne göre yüzde 10'un üzerinde bir değersizleşme oluştuğu görülmektedir.

REK'e (Aralık ayında REK → 92,16) göre TL, 2003 yılından bu yana en düşük seviyesinde.

2003 yılındaki dolar endeksi 100 olsa, bugünkü dolar kuru aşağı yukarı 3,14 olması lazımdı.

Bugün gelinen noktada bu kadar kısa sürede değil de, endeksin başlatıldığı 2003'ten 2017'ye kadar doların değer kazanma süreci yaşansaydı, kimse bu kadar şikayetçi olmayacaktı.

Devamlı değerlenen bir TL ile gidilirken, bunda bir değişim oldu.

Ben bu merdivenleri düz çıkalım, sıçramalardan kaçınalım diyorum.

Merkez Bankasının duruşu olarak bir konuya vurgu yapmak istiyorum.

Geçmişte REK'in belli bir seviyenin üzerinde kalması öngörüsü vardı.

Ve ona göre müdahaleler, çoğunlukla sert bir şekilde yapılırdı.

Ancak şimdiki süreçte, MB'nın devreye aynı sertlikte girmediğini gözlemliyoruz.

Dolayısıyla faizlerin nispeten düşük kaldığı atmosferde, döviz talebi daha da fazla artıyor.

Ya da hiç arzu etmediğimiz anormal bir seviye mi bekleniyor?

Eğer bu bir manüplasyonsa, ciddi bir saldırı olduğu açık. İnanın ben de sizin gibi yorumlamakta zorlanıyorum.

Aralık ayında;

TÜFE → % 8,53 (aylık → % 1,64)

ÜFE → % 9,94 (aylık → % 2,98)

Özellikle ÜFE'deki yükseliş önümüzdeki ay TÜFE'yi de yüzde 10'un üzerine çıkartabilir.

Temennimiz bu yükselişin 2017'nin tamamına yansımamasıdır.

2016 Orta Vadeli Program'da öngörülen hedef aşılarak 1 puanlık sapma yaşandı.

Önümüzdeki ayda da enflasyondaki artış eğiliminin devam edeceğini tahmin ediyoruz.

Sanayi üretim Endeksi Kasım ayında yüzde 2,7 büyüdü.

Üçüncü çeyrek, Temmuz ayındaki kalkışmanın ekonomide daraltıcı etkisinin en fazla hissedildiği dönem olmuştu.

Ve üçüncü çeyrek sanayi üretimi yüzde 1,9 küçülmeyle kapamıştık.

Dördüncü çeyrekte yükselişe geçen üretimimiz, kasım ayında çok az da olsa 2015 yılının üzerindedir.

Bu artışın büyümeye katkısının, hizmet sektörünün zayıflığı nedeniyle sınırlı kalacağını düşünüyoruz.

Değerli Üyeler,

Aralık ayında yaşanan elektrik kesintileri, sadece bölgemizdeki sanayide tahmini 150-300 milyon TL arasında üretim kaybına yol açtı.

Bu kayıp zarar değil.

Yılbaşı arifesinde gerçekleşen kesintilerin ne kadar süreceği söylenecekti, bu kayıp çok daha az olabilirdi.

Bu süreç daha iyi yönetilebilirdi.

Elektrik kesintilerindeki bu kaybın önümüzdeki ay sanayi üretim endeksine olumsuz yansıtacağını düşünüyoruz, ancak endekse ne kadar etki edeceğini tahmin edemiyoruz.

Yıllık Cari açık 33,7 milyar dolar

Bir evvelki aya göre çok hafif bir yükselme oldu.

Enerji fiyatlarındaki düşüşle ithalatın gerilemesi, cari açığın yükselmesine engel olamıyor.

Çünkü Rusya ile yakınlaşmamıza rağmen, 11 aylık dönemde turizm gelirlerimizdeki gerileme yüzde 36 seviyesinde oldu.

Ama bir sonraki ay dış ticaret açığı yükselse de, baz etkisi ile OVP’de yer alan 31,3 milyar dolarlık yıllık cari açık hedefini yakalamamız mümkün görünüyor.

Cari açığın finansmanında önemli yer tutan doğrudan yabancı sermaye yatırımları, ülkemizin içinde bulunduğu ortamdan dolayı zayıf seyretti.

2017’de uygun yatırım ortamının sağlanmasıyla yabancı sermaye yatırımlarını ülkemize çekmemiz gerekiyor.

İşsizlik oranımız (Ekim) → yüzde 11,8 oldu.

Bu oran 2009 yılından sonra en yüksek ekim ayı gerçekleşmesi.

İşgücüne katılım oranının düşmüş olmasına rağmen işsizlik oranının yükselmesi ekonomideki daralmayı gösteriyor.

Genç nüfustaki işsizlik oranı yüzde 21,2 ile en yüksek seviyeye çıktı.

Çözmemiz gereken bir sorun. Diğer taraftan işçi de bulamıyoruz.

Aralık ayı bütçemiz → 27 milyar TL açık verdi.

2016 yılı toplam bütçe açığımız → 29,3 milyar TL oldu.

Aslında bu yılın bütçe geliri olan 554,4 milyar TL, bir evvelki yıl bütçe gideri olan 506 milyar TL’yi karşılıyor.

Diğer taraftan 2016 yılı bütçe gerekçesinde öngörülen 540,9 milyar TL olan bütçe gideri kadar harcama olsaydı, 13,5 milyar TL fazla verebilirdik.

Tabi buna 15 Temmuz darbe girişiminin yaralarını sardığımız için ulaşamadık.

Nitekim Cari transferler kalemindeki harcamaların yüzde 44 oranında arttığını görüyoruz.

Tüm bu olumsuzluklara rağmen, 15 Temmuz kalkışması nedeniyle revize edilen ve OVP’de öngörülen 34,6 milyar TL’nin altında bir bütçe açığıyla yılı tamamladık.

Bütçe açığında birçok Avrupa ülkesinden daha iyi durumdayız.

Bu, ekonomimizin güçlü olduğunun bir göstergesidir.

Umarız 2017 yılında denk bütçeyi yakalarız.

Değerli Üyeler,

Aylık Faaliyetler...

23 Aralık

3. Meslek Komitemiz Tarım İl Müdürlüğü’nü ziyaret etti.

26 Aralık

Liman Simülasyon Merkezi İhalesini gerçekleştirdik.

3 Ocak

Gümrük Müdürleri ile yemekli toplantı gerçekleştirdik.

4 Ocak

Dünya Odalar Federasyonu Genel Konsey Üyeliğine yeniden seçilmem sebebiyle Valimiz Hasan Basri Güzeloğlu ile basın toplantısı gerçekleştirdik.

5 Ocak

Kocaeli İl Eğitim Sektör İşbirliği toplantısına Odamızı temsilen Yunus Çiftçi katıldı.

12 Ocak

*2. Meslek Komite üyemiz Günpaş Tarım Ürünleri Üretim ve Pazarlama A.Ş firmasına ve

*Korkmaz Mutfak Eşyaları San. ve Tic. A.Ş., GLOBAL NUTRITECH firması ve Mavi Köşe Lokantası ve Yemek Fabrikasına ziyaret gerçekleştirdik.

13 Ocak

İKV heyeti olarak Diyarbakır Valisi Hüseyin Aksoy’u ziyaret ettik. Aynı gün Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Ahmet Sayar ve Yönetim Kurulunu ziyaret ettik.

Öğlenden sonra; Dicle Üniversitesi'nde "Avrupa Birliği sürecinde Son Geliřmeler: AB Kriterleri, Uyum Çabaları ve Kazanımlar" adlı seminer programını düzenledik.

Aynı bölgeye Oda olarak da gitme planımız var.

18 Ocak

Bugün saat 13.30'da Odamızda, Kocaeli'de Endüstriyel Simbiyoz Olanaklarının Araştırılması Proje Toplantısını gerçekleştireceğiz.

Sayın Üyeler,

Kocaeli Gazetesi tarafından her yıl verilen, Doruktakiler 2016 açıklandı.

Ekranda ödöl alan üyelerimizi görüyorsunuz.

Yılın Giriřimcisi → Atalay Kaya

Yılın Sanayi şirketi → Kibar Holding

Yılın Yenilikçi şirketi → Hidropar Hareket Kontrol Teknolojileri

Yılın Markası → Korkmaz Tencereleri

Yılın Profesyonel Yöneticisi → Mong Hyun Yoon (Hyundai Assan Başkan ve CEO)

Yaşam Boyu Başarı Ödülleri → Hayrettin Ulusoy (Ulusoy Kağıt ve ICM Makine)

şerif Kanık (Kanık şirketler Grubu)

řerif Ünan (Kalibre Boru)

Sami Pekdemir (Pekdemir İnřaat)

Ender Kayan (ES Grup)

Selim Yürekten (ENPAY Grubu)

Juri Özel Ödölü → Sibel Moralı (Körfez Ticaret Odası Başkanı / Kadın girişimciler Kurulu Üyesi)

Ödöl alanları kutluyorum.

Sözlerime son verirken, şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına sizleri saygıyla selamlıyorum.